

VRIJEME SAZRIJEVANJA, VRIJEME RAZARANJA

HRVATSKE ZEMLJE
U KASNOM SREDNJEM VIJEKU

puči pociant ramos ab
quos ante crucē tūcīpi
ant cantando. Puči bē
bieorum tolētēs rancō oh
iam obuiuerunt tomō
clamantes dicētes osīna
in ecclēsio. Deinde ali⁹ ou
puči pociant aliquod
uestiūtum sive cīpum
cantando. Puči bebecos
uestiūtā pociant iūa
et clamabant dicētes osīna
filo dāmo būtēs qui ueni
in nomine domini. Deinde
officians pectat ad cni
cifitum et pociat ipm ad
latīn cūm nūmo palme i
cipiēt an. Cēpum ē enī
puči pāsteē tōspengētū
oues gregis postē aut sur
veco pectam nos i galilea
thi me meribna dīe cōmī.

totum fine. Bīa pī. P
bī pīat officians. Cētē
Dīa q̄s dīe famili
tue ut pī sacra mī
tena peracta: eocpōlī
ter debita deodōne enī
dīn in mett. P xpīm
Ad missam Introitū.

matica hrvatska
Omne ne loje facias
auxilium tuum ame ad
destinacionē meā aspice lib.

3. SVEZAK MATIČINE POVJESTI HRVATA

Matica hrvatska izdala knjigu "Hrvatske zemlje u kasnom srednjem vijeku"

Treći svezak edicije "Povijest Hrvata", knjigu "Vrijeme sazrijevanja, vrijeme razaranja - Hrvatske zemlje u kasnom srednjem vijeku" urednice Marije Karbić, objavila je Matica hrvatska. Urednica trećega svezaka Marija Karbić u predgovoru podsjeća kako je kasni srednji vijek obilježen suprotnostima i burnim događajima te djelovanjem integracijskih i dezintegracijskih silnica. To je razdoblje, tvrdi, u kojem dolazi do važnih promjena na političkom planu, koje je bitno odredilo kasniji razvoj hrvatskog društva. "Dalmacija dolazi pod vlast Mletačke Republike te postaje dio mletačkog Stato da mar, čime je njezin zaseban razvoj određen za više stoljeća", napomije Karbić i dodaje kako veliki dijelovi hrvatskog teritorija do kraja srednjeg vijeka potпадaju pod vlast Osmanlija i tako bivaju odvojeni od ostatka hrvatskih zemalja. Naglašava kako Osmanlije, iako su na početku kasnog srednjeg vijeka samo udaljena prijetnja, ubrzo postali čimbenik koji je bitno utjecao na sudbinu hrvatskog naroda u tom razdoblju. Dodaje kako su posljedica osmanlijskih djelovanja i velike migracije stanovništva unutar zemlje i izvan njezinih granica. Podsjeća kako je Ugarsko-Hrvatsko Kraljevstvo u tom razdoblju u više navrata bilo suočeno i s borbama za krunu između različitih pretendenata. Te su borbe također dovodile do znatnih razaranja, ali i do slabljenja položaja kralja u odnosu prema pripadnicima najvišeg sloja plemstva i nositeljima najvažnijih državnih dužnosti, kao i

do promjena u načinu na koji je plemstvo doživljavalo samo sebe te nastanka ideje o plemstvu kao nositelju suvereniteta. Istoči kako je kasni srednji vijek bio i razdoblje u kojem dolazi do niza reformi u sudstvu, upravi, poreznom sustavu. Dolazi i do razvoja kulture i pojave renesanse umjetnosti i humanističke misli, piše Karbić.

Želja za što cjelovitijom slikom prošlih vremena autore je usmjerila prema novim metodološkim pristupima i dosad zapostavljenim vrelima. Istraživači su osim rezultata historiografije rabili i rezultate drugih znanstvenih disciplina -

Istraživači su rabili i rezultate arheologije, povijesti umjetnosti, filologije i povijesti književnosti.

arheologije, povijesti umjetnosti, filologije i povijesti književnosti. Knjiga je podijeljena na tri cjeline - opći pregled, regionalna povijest i Hrvatska u međunarodnom kontekstu. Pišu: Stanko Andrić, Irena Benyovsky Latin, Ivan Botica, Goran Budeč, Lovorka Čoralić, Sabine Florence Fabijanec, Borislav Grgin, Sandra Ivović, Kornelija Jurin Starčević, Ivan Jurković, Damir Karbić, Marija Karbić, Meri Kunčić, Robert Kurelić, Vjeran Kursar, Zoran Ladić, Nella Lonza, Ivan Majnarić, Marija Mogorović Crnjenko, Jadranka Neralić, Zrinka Novak, Zrinka Pešorda Vardić i Gordan Ravančić. Hina ■